

ANY IV

NÚM. 156

BARCELONA 21 AGOST 1891

Angelo Fugioletti

CRÓNICA

S'ha parlat aquests últims dies d'un projecte que si s realisa serà digne de veurers.

Se tracta de instalar las Oficinas municipals sota terra. Sota la Plassa de Sant Jaume y obrir en aquesta grans claraboyas per donar claror als empleats que, á ser un fet aquest projecte, lo que dubtém, tindrian de suportar lo soroll dels tranvías y altres vehículs que passarian per sobre.

Lo pressupost de las obras, segons alguns periódichs asseguran, es de 600,000 duros, cantitat su-

ficienta pera edificar un altre Palacio, sino real, municipal, per instalarhi oficinas sense necessitat de establirlas á nivell de las clavagueras.

Será bonich veurer als empleats baixar cap á las garitas per medi d' una escalinata il·luminada per teyeras y passar pels corredors ab un' atxa de vent en una má y un expedient á l' altra, perque aixó tindria de ser en días núvols, só pena de fer un consúm de gas exhorbitant durant lo día, puig las claraboyas no donarian en lo nostre concepte la llum suficiente pera que l' empleat pogués escriurer sense necessitat de gastarse la vista.

En un cas de terremoto los habitants de las cóvas serian los primers de rebre.

Un día que s' esbotzés una canonada d' aygua los empleats s' ofegarían sense remey, perque las oficinas subterránicas s' inundarian.

Com que sota las claraboyas s' hi tindrian de instalar las taulas d' escriurer per efecte de la claror, un día s' enfonzaria un cristall y fora fácil que al escribent li caygués demunt dels papers algún carretó ó una central.

Potsé al hivern s' hi trovaria algún agutzil florit.

Per la mullena que destilarían sempre las parets, puig las parets de soterrani per lo regular son humiditas, tothom patiria de dolor, y 'ls metjes tindrian feyna seguida.

Com que hi hauria recons molt foscós, mes de quatre vegadas algún Ximenes buscaria 'l bulto de las criadas que en días de pluja portan lo parayguas als empleats que poden sostenir lo luxó de mantenir minyona.

En días de fret haurían de haberhi moltes estufas per calentar l' atmósfera de aquellas cavernas.

Sols al estiu tal vegada s' hi estaria fresquet.

La sortida dels empleats per medi d' una escala de corda semblaria la sortida dels minayres quan ixen de las minas.

En fi, que 's porti á cap lo projecte y veurém cosas novias, que per aixó deya la vella que no volia morir may.

Si aixó 's presenta al Ajuntament, en tota forma, ja m' agradará sentir la defensa de aquest plan que demostra que son autor té en certs moments ratos de verdadera expontaneitat humorística.

**

L' insigne compositor dels *Amantes de Teruel*, lo mestre Bretón, que com saben nostres llegidors ha escullit un assumpto purament d' història catalana pera escriurer la partitura d' una ópera nova que destina al nostre Liceo, té ja acabat lo primer acte que ha fet

sentir á alguns de sos íntims amichs, quins asseguran que la música es inspiradissima.

La nova composició porta 'l titol de *Giovanni Garín*, y son argument está prés de la llegenda de Montserrat. Los principals personatges son: Giovanni Garín, tenor; lo Comte Wifret lo Pelut, baritono; lo Bisbe de Barcelona, baix; Richilda, soprano. Constará de quatre actes; lo primer y l' últim passan á Barcelona y 'l segon y tercer en las montanyas de Montserrat.

L' acte primer, que ja está fet, comensa ab tota la dolsor del idili; y después d' un coro de damas segueix un suau cant de Richilda. La escena entre lo Comte y sa filla es de grandió efecte, però 'l punt culminant es la escena del exorcisme, en la que sobressurt un admirable cantábil del Bisbe que comensa ab *In Monserrat sulla montagna santa*, y después es repetit per lo coro.

Mereix especial menció un delicat coro de noyas, ver daderament deliciós tant per sa ídea com pel ritme.

En lo segon acte se transportará l' espectador á Montserrat, en la cova del penitent Fray Garí en qual período comensa la passió que á aquest inspira la preséncia de la hermosa Richilda, y en l' acte tercer, después d' un *duo* magnífich cau en los brassos de la temptadora donzella.

En l' últim acte se presenta la expiació y perdó dels culpables.

Aquest es en espletó lo pensament de la nova concepció musical que 'l distingit Mestre Bretón donará á coneixer al públich de Barcelona, que de segur l' espera ab ansia.

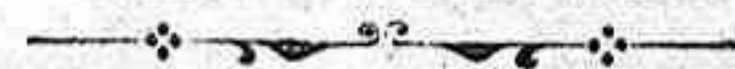
DOCTOR GERONI.

¡Beute aquest ou!

Certa sogra no molt vella
pero sí bastant *jamona*,
un xich massa presumida
y un xich massa de la broma,
per passá 'l rato distreta
rifantse la sèva jova,
l'hi va dir, sens mes ni mes:
—Digas, cándida coloma:
¿quan no donarias tú,
per tenir aquestas formas;
aquest cútis tan finet,
aquesta cara rodona,
y moltes cosas, que 'm fan
se tota una bona mozza?
¿Quan no donarias tú,
per sentir á totas horas
tan á passeig, com á missa,
los mil requiebros que 'ls homes
me tiran á cada pas,
dientme: «cara bufona»
«¡Viva tu mare... salero!»
y «¡Olé la gracia, titona!»
Digas: ¿quan no donarias?
—y va contestar la nora:--
Jo no donaria res:
Mes digueume, vos, senyora:
¿Quan no donariau vos,
per treure 'ns vint anys de sobre?

LLUIS SALVADOR.

Lo cor y lo pensament

Se parla y tant s' ha parlat
del *cor*, que jo, pobre autor,
després de haberho pensat,
vos vull dir que no es vritat
tot lo que diuhen del *cor*.

Lo *cor* encara que s' mou,
s' infla, sofreix y s' regira;
ni al home li posa l' jou,
ni per penas se con mou,
ni jamay d' amor sospira;

Y igual que un zero á la esquerra,
éll no fá ni bé ni mal,
lluytas no admet, ni vol guerra,
ni s' acobarda, ni aterra,
ni es virtuós, ni es criminal.

Si be may está en repós,
ni plora, ni s' desespera,
ni es ingrát, ni es amorós;
es la sólida *caldera*
de la *máquina* del cós.

Es un *xisme* que serveix
per dar vida, mes no pensa,
ni canta, ni s' diverteix,
ni gemega, ni pateix,
ni als vicis al home llença.

Qui fá á n' al home dolent,
qui goig li dona y dolor,
qui l' fá humil y consequent,
no 's cregan que sigui l' *cor*,
es tan sols lo *pensament*.

Lo *pensament*, que travalla,
sempre inquiet, sempre inconstant,
y del brés á la mortalla,
criða, plora, salta y balla
sens parar ni un sol instant.

Lo *pensament*, que atrevit
nos dona dól ó alegría,
nos dona goig ó neguit,
tant be de nit, com de día,
tant de día, com de nit.

Puig encara que un hom crega
que á voltas no pensa rés,
lo *pensament* may sossega,
quan mes á la *llum* se nega
es quan *xarroteija* més.

¿Qué hi fá, que l' deu de la són
abati lo nostre front,
si lo *pensament* despert
nos regala un trist concert
de ideas de l' altre mon?

Y entre somnis, sense espasmes
nos presenta irats *fantasmas*
que 'ns arman terribles *lluytas*,
y somniém serps y miasmas

y moltes vegadas... *truytas!*

Lo *pensament* es lo tot!
lo tot de ia humana vida,
éll porta tot l' esbalot;
sense *pensament* no s' pot
dirse que la vida, es vida.

Figureus que un s' enamora,
no es lo *cor* l' enamorad, ni es lo *cor*
qui l' acalora, es lo *pensament*
que adora, la il·lusió que s' ha forjat.

Si celos donan torment,
no es lo *cor* el qui 'ls pateix,
es tan sols lo *pensament*
que 's migra y se consumeix
per l' amor continuament.

Si l' desti us es agresiu
y una esperansa atractiu
us te, desitjant logarla,
no digan; «Lo *cor* m' ho diu»
sent lo *pensament* qui parla.

Quan vostre cervell s' exalta
já per alegría ó pór;
eixa exclamació may falta;
—«¡Ay! quin salt m' ha fet lo *cor*!»—
y es lo *pensament* qui salta.

—«¡Ab tot lo *cor* l' estimava!»—
Qui tal cosa digui ment,
si amor á n' algú portava
mes cert fora di;—«Hi pensava...
lo tenia al *pensament*.»

—«Mon *cor* li resta agrehit»
—Lo *cor* no agreheix may ré
no sab qu' es recort ni olvit...
¿no sería mes ben dit
—«sos favors recordaré?»

—«Fulano te molt mal *cor*,
un *cor* de Nerón, dolent!»
—Esmenauvos per favor,
no feu á lo *cor* traidor
sent traidor lo *pensament*.

—«¡Té un *cor* gran!»—Té en lo magi
una gran idea; aixó
es lo que deurían dí,
lo *cor* esbatega... si,
pero l' *cap* porta 'l timó.

«¡No té *cor*!»—¿Qui es que no 'n té
per vil y dolent que siga?
dir, no te *cor* no convé,
digan que no pensa bé,
que un mal *pensament* lo lliga:

Y així estareu ab acort
parlant de bó ó de dolent,

Corazón-*Porción de carne muy s lida
de figura casi oval.*

Diccionario Real Academia.

Pensamiento *Meus animi sensus, vis
cogitandio.*

jo no sé perquè á lo *cor*
l' hi feu carregar la mort;
que hi carregui l' *pensament!*

¡Pobre *cor*! be l' feu sofrí!
be li feu dar volteretas,
quan fins per omplir quartetas
lo transforman en jardí
los mes romántichs poetas,

—«Tinch lo *cor* amortallat»
—«Me roba l' *cor* son encís»
—«Lo *cor* m' han atravessat!»
jo penso s' hauran locat
quan del *cor* parlan aixís...

—«Flors del *cor*—Geméchs del *cor*
—Ays del *cor*—solen escriure»
dexeu lo *cor* per favor
de vostras cabórias lliure»
no l' poseu de mal humor!

¿No vejéu que res us diu
encar' que no estigui quiet?
dexeu tranquil al pobret...
si algú mal ó bé us ha fet
es lo *pensament* actiu.

Es lo *pensament* que bull
dintre la closca del *cap*,
lo qui porta tot l' embull
de gojos, torments y orgull,
amor, celos y iqui sab!

Qui sab l' enredo que enclou
aqueixa carnosa *olla*,
ahont tota idea s' hi cou,
que pensant, may pensa prou
tant pel bé com per l' embrolla.

Indefinible *alambí*
que lo bé y lo mal depura...
que 'ns fa riure y eterní,
y que 'ns dona, perquè si,
algúns cops goig y ventura.

Caixa ososa que absorbeix
tota idea quan li manca,
sifont que ciencia espeleix...
Ay! si l' ánima existeix
de segú qu' en ell s' hi tanca;

Si, de segú en lo *cervell*
radica la nostra vida,
viu lo nostre esprit en éll!
—No déu á lo *cor* tropell,
tot lo del *cor* es mentida.

Fixeus detingudament
ab lo que us dich, per favor,
tant per goig com sofriment,
dexeu tranquil á lo *cor*.
¡Lo *cor* es lo *pensament!*

JOSEPH M.ª CODOLSA

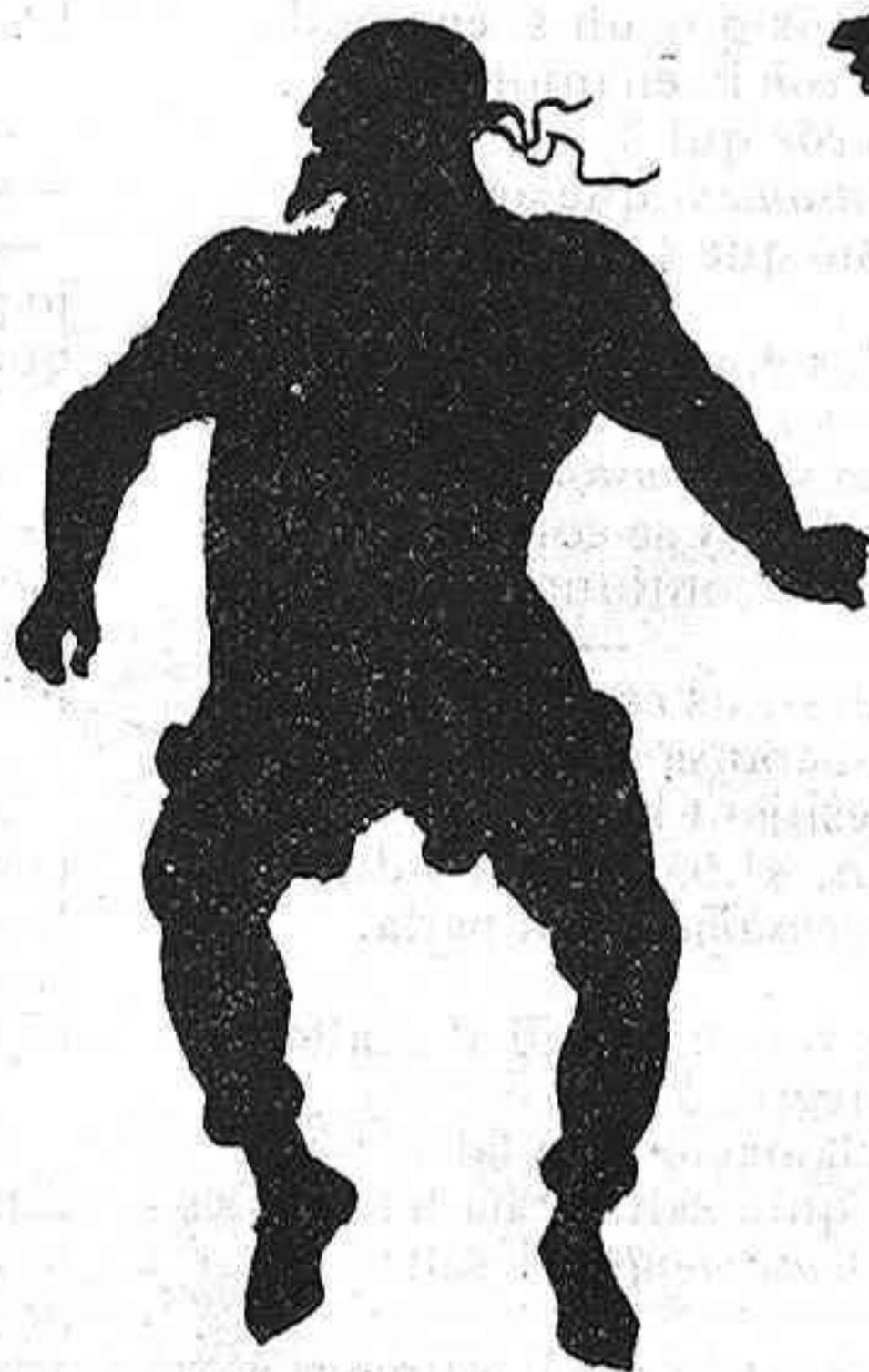

Per seguir modas, sens mida,
la corrida.

Per presentarse elegantã,
la cantanta.

Per desarrollat, fent fástich,
lo gimnástich.

Per engrescã, anant tristeta,
la viudeta.

Per anar de goigs colmada,
la de nou casada.

TOPOS

Per bon tipo y topo cayo,
lo lacayo.

Per esse pintada al pelo,
la modelo.

Per vestirse fent horror,
lo mal actor.

Per exhibir sa persona,
l' amassona.

Per sempre aná de conquista,
la modista.

pot's

Una interview

o 's fassin l' ilusió de que l' he tingut ab algún comdemnat á mort ó ab algún polítich de cap d' ala. Res d' aixó, sinó que al veure que hi ha qui 's dona tó perquè ha celebrat una *interview* ab un *romanso* d' un elevat personatge, ó ab alguna de las primeras sangoneras de la nació, també he pensat que podia fé l' home, ab tan dret com aquells, enrahonant ab una célebre sonámbula que té molta sortida entre 'ls habitants del Poble Sèch, sense que aixó vulgui dir que deixin de visitar-la encopetadas senyoras dels millors barris de la ciutat.

Tenia interés en coneixer á aquesta famosa dona, pero may me venia bè; y l' altre dia que vaig tení de matinejà per despedí á un amich que marxava en lo primer treu de Fransa, 'm va vení l' ocurréncia d' aná á fé la mèva projectada visita perquè á n' aquella hora no sabia ahont fé cap.

Tenia las senyas de la casa y cap allí vaig dirigir-me. Pujó l' escala, truco y 'm surt una criada:

—Deu la quart, dich jo. ¿No viu aquí una sonámbula?

—¿La *miraculosa*? Si senyó; entri y segui que encara no tardará un minut. ¿Qué es que vosté pateix d' alguna cosa?

—No senyora, no.

—¡Ah! ja. Deu vení per la sèva esposa.

—Tampoch. Só solter.

—¡Ah! N' hi deu passá alguna ab la nóvia. Ja 'n vénen aquí molts y moltes pel mateix, perquè...

—No, no, vaig interrompre; tampoch tinch nóvia.

—Bé, jo li dich nóvia, perquè vosté compendrà que una no sab quin nom doná á *certas* relacions.

—No senyora, no; tampoch tinch *certas* relacions.

—Ja ho entench; es que las vol adquirí.

—¿Que té de tardá molt á vení aquesta senyora *miraculosa*? vaig preguntá per acabá aquell interrogatori.

—¡Calli! Ja sento que puja l' escala.

Mientras la minyona inquisidora 's dirigia á la porta, vaig pegá un cop d' ull al local.

Una calaixera ab un sobre d' indiana, ab una escarata al demunt que tancava una Puríssima, y uns floreros ab globo de vidre, unas quantas cadiras ab mallas y un sofá de boga, era tot lo mobiliari d' aquella saleta d' epera. Las parets estavan plenas de quadros de Sants de paper pintat, ménos una Santa Eularia brodada ab sedas de colors. Devant de cada quadro, hi penjava una llantieta. Aixó era lo més original.

S'ya jo al sofá quan va entrá la *miraculosa*. M' also dihent:

—S'arvidó de vosté.

—Deu lo quart. Asséntis, asséntis va fé ella. Dispensi que l' hagi fet esperá, pero era á missa.

—No hi fa rés.

Se treu la mantellina, l' entrega á la minyona donant á aquesta alguna disposició y ajusta la porta.

No fassi 'l lector cap mal pensament, perquè la dona, á més d' esse poch agraciada, si no 'n té seixanta, ja hi deu fé hó.

—¿Qué se li ofería? 'm pregunta assentantse prop meu.

—Ja veurá, senyora, contesto, jo no tinch cap mal.

—¡Gracias á Deu! afegeix ella.

—Peró, continuo, tinch interés de parlá ab vosté.

—Espliquis.

—Vosté, encara que té molta fama, podria fé més negoci.

—¿Cóm?

—Per medi del anunci. Sense comprométre-la per res, jo, que só periodista, m' empenyo en fer sapiguer á tot Barcelona 'l mérit de vosté; y com que 'l periódich va per tot Espanya y fins á l' estranger, aixó podria portarli molta parròquia.

—No 'm desagrada la proposició. ¿Y quan val tot aixó?

—Res. Ja veu que es un preu enrahonat.

—Efectivament. Jo tampoch faig pagá res de consultas que vénen á ferme; no més cada consultant m' ha de deixá sis pessetas per llum al Sant tal ó què y per las oracions que tinch de ferli resá; per mí, ¿Vosté també ho fa aixís?

—No: jo no faig llum á cap Sant ni li faig resá oracions. No li té de costá un xavo l' anunci que li proposo.

—Digui, digui. M' agradaria que féssem fira.

—No més voldria celebrá ab vosté una *interview*.

—¿Qué es aixó? ¿No es pas cap cosa dolenta?

—No senyora. Es una conversa, un diálech, un parlament, una sentada...

—Donchs si hi ha tantas maneras de dirho clá ¿perqué ho diu d' aquella manera tan extranya?

—Es vritat, pero com que ara 's diu, aixís... Voldria tenir ab vosté una conversació sobre 'l modo com desempenya la sèva... facultat, la sèva professió.

—Aixó es molt delicat, perquè jo tinch las mèvas oracions, las mèvas prácticas...

—No m' hauré explicat prou bé. No vull sapiguer las oracions ni las prácticas sèvas, sino la forma de fé aquestas curas que li han donat lo sobrenom que vosté porta.

—Aném á dir; com que vosté sigués diferents consultants.

—Aixó, pero ¡hey! que no tingui de donar sis pessetas per cada un dels que vosté suposa que jo só.

—Es clá que no. ¿No veu que per lo de vosté no 'm cal encendre cap llum, ni fer cap oració? Per altra part á n' aquesta hora no 'm destorba. Son las set y fins á las vuyt no vé ningú, perquè molts días só á missa fins á aquesta hora. Però lo que jo li digui m' ha de prometre de no enrahonarho.

—Absolutament ab ningú. No 'n diré una paraula.

—Essent aixís, li diré que jo tot ho curo, tot ho resolch per medi dels Sants. Per só consento que se 'm dongui 'l nom de *miraculosa*.

—¡Per medi dels Sants!

—Sí; ells me dihen los remeys, me donan los consells...

—¿Ells? Ja m' agradará sapiguer com s' hi telefona.

—¿Cóm... qué? ¿Qué es un terme pel estil del que había dit avans?

—No senyora. Vull dir com s' hi parla, com s' hi comunica.

—Vosté m' ha dit que li digués lo que faig, pero no com ho faig.

—Té molta rahó. Donchs espliquim lo que pugui. Li torno á prometre que no 'n diré una paraula á ningú.

—Bueno: donchs figuris que hi ha peste, y 'm vé un que l' ha arplegada; no faig més que comunicarme ab Sant Roch. Si vé un esllomat, me dirigeixo á Sant Maura. Si tinch de curá un mal d' ulls, parlo ab Santa Llúcia.

—¡Ja! Y aixís no té de trencarse 'l cap regirant llibres de medicina.

—¡Qué milló medicina que 'ls Sants! ¡No veu que cada malaltía té 'l seu! Jo tinch una llista de malaltías, y al costat lo nom del Sant corresponent. ¿Veu aquella llantieta d' allí que está cremant?

—Si sen, ora.

—Crema per Sant Blay, per una criatura que ahir varen portar ab mal de coll.

—Ja ho comprénch.

—¡¡Medecinas!! Miris, aquí hi vé un metje que té molt de nom.

—¿Algún catedrátich?

—¡Cá! Si de medicina créch que no 'n sab un borrall. Vá á una casa, mira que té 'l malalt, li recepta aygua ab aixarop, y vé á portarme l' explicació. Ell vá fent visitas á la casa y jo desde aquí 'm cuydo de la curació. De manera que fá la primera pesseta.

—¿Y vosté també?

—No. Jo ja li he dit que no cobro res. Las sis pessetas per l' oli y las oraciós; per mí, ni una malla. Però es un subjecte conegut de molts anys, y li faig aquest favor.

—Peró molts vegadas á vosté li vindrán per altrás cosas que no son malaltías.

—Sí senyó; pero tot se cura pel mateix sistema. Dimars passat, va vení un pagés de Sant Celoni, á dirme que 'ls porchs, parlant ab perdó, no se li engreixavan, sense tení cap mal de res. Vaig recorre á Sant Antoni y estich segura que ja se li engreixan. Si 'n vé un per assegurar la cullita, recorro á Sant Isidro. Si algún casat me vé á veure perquè la seva dona... alló que de vegadas succeheix ¡Deu nos en quart! no se li condeheix com cal, demano 'l remey á Sant Joseph. No fá gayre temps que 'm vá vení un pobre que tenia una cuestió ab un rich y 'm demanava per guanyarla.

—¿També hi ha un Sant per aixó?

—Una Santa. Santa Rita, que es l' advocada dels impossibles.

—Bé, ¿Y á vosté no la fan dormí per res?

—No senyó; m' adormo sola.

—Y mentres dorm, un Sant ó altre, según, li indica...

—Si senyó. Tots los Sants ho son de la mateixa manera, pero cada un es especialista. ¿Vol fé la proba? ¿Vosté té cap mal, ó cap cabória? ¿No té temor de cap cosa?

—No senyora, no. No més tinch temor dels llamps, quan trona.

—Donchs si vosté vol, encendré m lo llam á Santa Bárbara y no tingui temor. Tampoch pagaré res; com los altres...

—No senyora, gracias. ¿Y tothom troba 'l remey, y 's cura?

—Ja veurá. Jo no 'm puch posá devant dels Sants. Si ells veuen que la cosa no té cura, es clá que no la donan.

—¡Ja! Es dir que si no 's curan, no 's curan.

—Naturalment. Si no fos aixís, la gent que vé aquí sería inmortal y aixó ja veu vosté que no pot esser. Ara, tots los que 's curan venint aquí, póden assegurar que 'ls ha curat un Sant.

—Ja me 'n faig cárrech.

—Donchs no li puch dir res més, perquè lo demés m' ho tinch de callá. Son cosas que no 'm convé divulgarlas.

—No, no; ja 'n tinch prou.

—Sobre tot, vosté anuncihi lo que vulgui, pero no digui ni una paraula de lo parlat.

—¡Quantas vegadas li tinch de dir! Ningú me 'n sentirá ni un mót. Passiho bé y dispensi.

—No hi ha de qué; estigui bonet y ja ho sab, si may té res ó li passa res, vingui y ab l' oli y las oraciós...

—Perdi cuidado. Repeteixo; estigui bona.

Vaig anármen y com que no m' agrada faltá á lo promés, no n' he dit ni 'n diré una paraula á ningú. Ho escrich y callo.

CONRAT ROURE.

Lo que va de un temps á l' altre

Contan que cent anys enrera lo mon anava milló, que ab menos il-lustració la gent feya mes carrera.

Que 'ls homens eran robustos: hi había menos enganys, y vivían molts mes anys sense passar tants disgustos.

Avans los noys, tots jugavan á barrisca, fèt, ratlleta, á balas, geps, corretgeta, y altres ab que 'l temps passavan.

Avuy aquets s' han perdut ab altres de diferents... son certs... entreteniments que fant malbé la salut.

Al tenir la feyna llesta, lo jovent, ab alició, avans anava á sermó, y á ohir missa cada festa.

Los de avuy son al revés, no s' entenen de *chiquitas* s' entenen... fent visitas... per pisos de certs carrés.

Avans, quan algú 's casava de molt jove, tan sols era, perquè de aquesta manera, de ser soldat s' escapava.

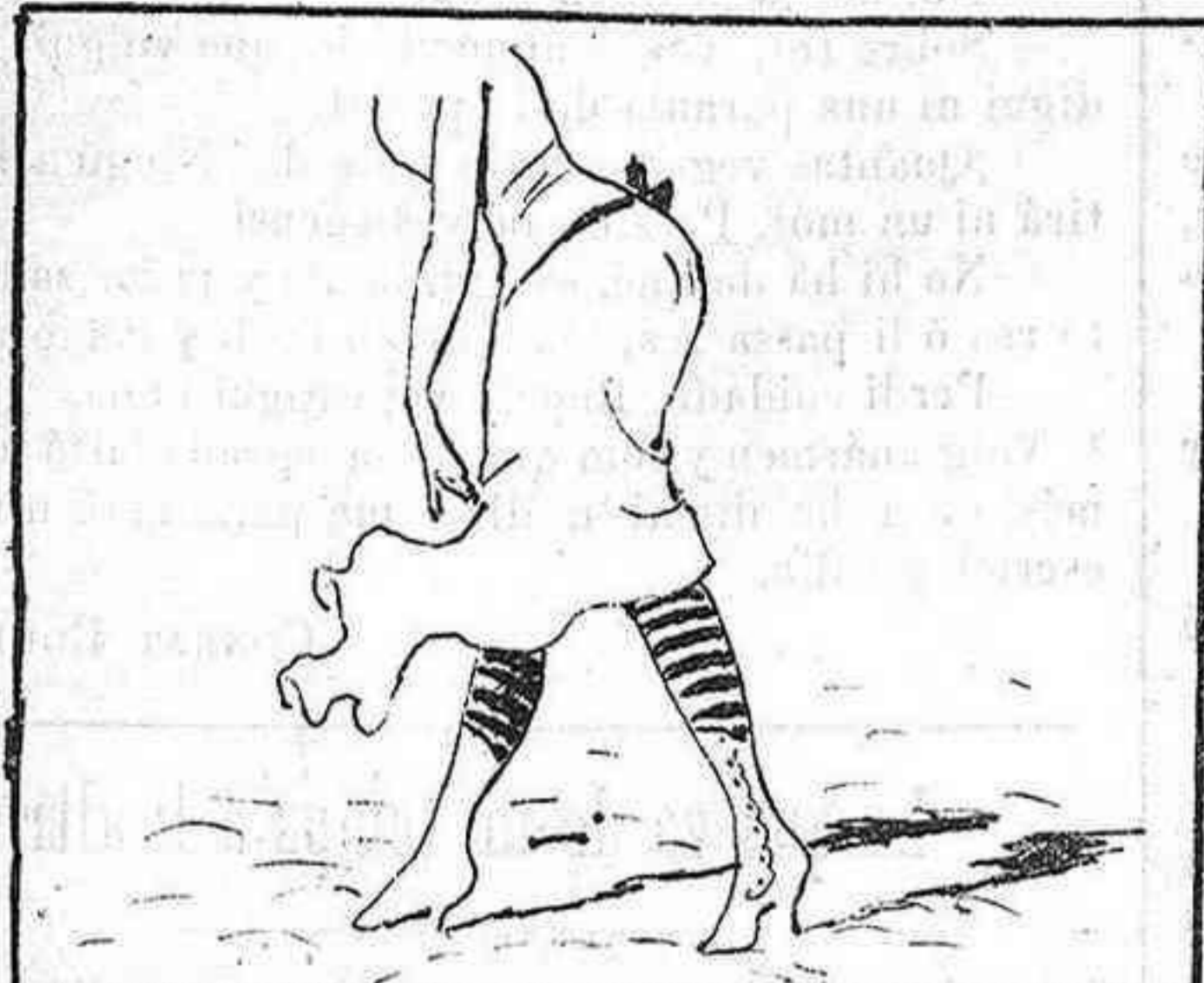
Avuy com cosa mes justa, un menor, se vol casá... per por de haber de portá alguna cama de fusta.

Pero 's veu ab veritat que vivint bè, ó malament, al mon, hi ha molta mes gent que en lo sigle que hem passat.

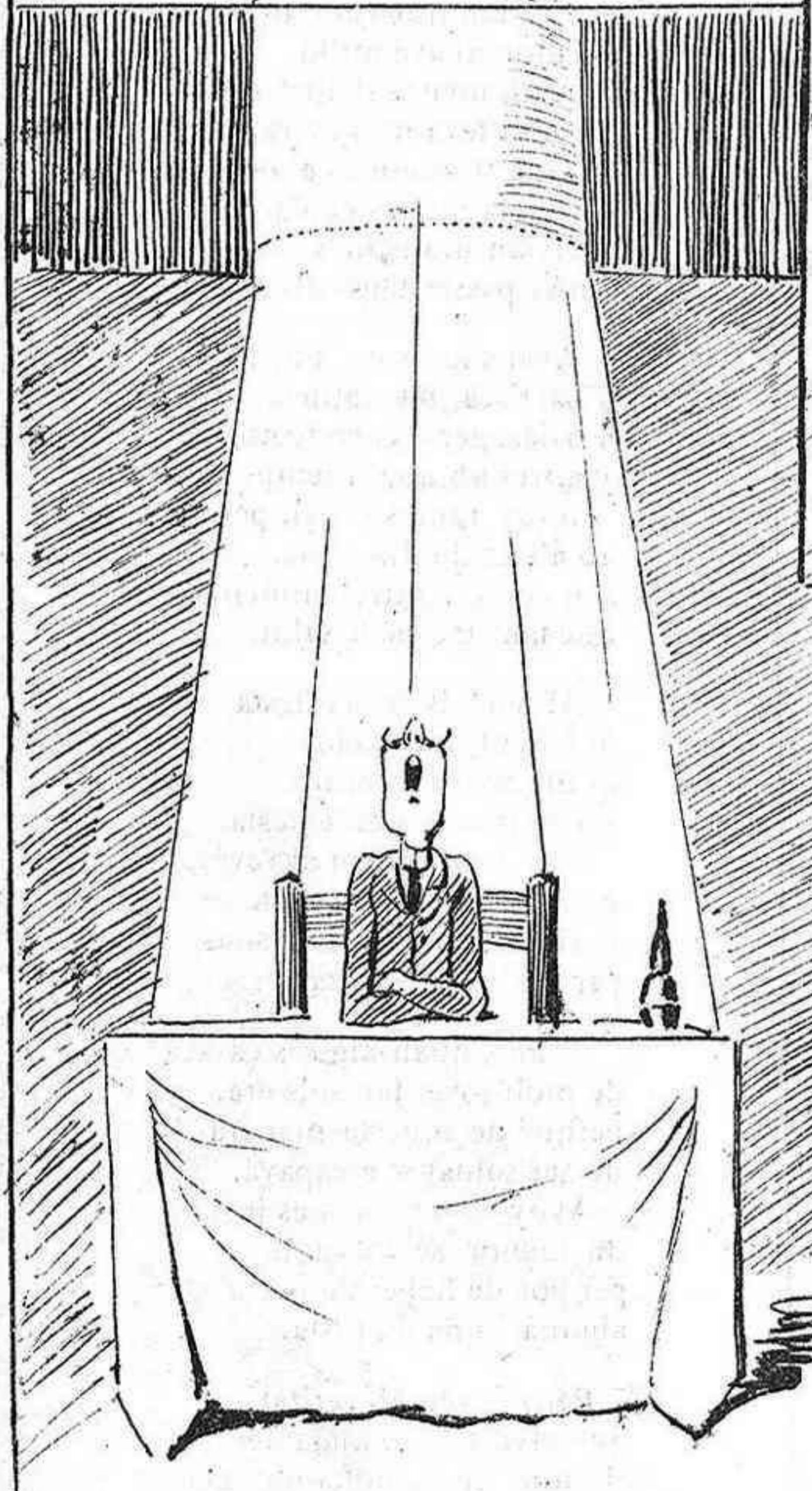
Y aixó demostra un cop mes, per mes que semblin defícis, que en los punts hont no hi ha vicis no pot haberhi progrés.

M. FIGUEROLA ALDROFÉ.

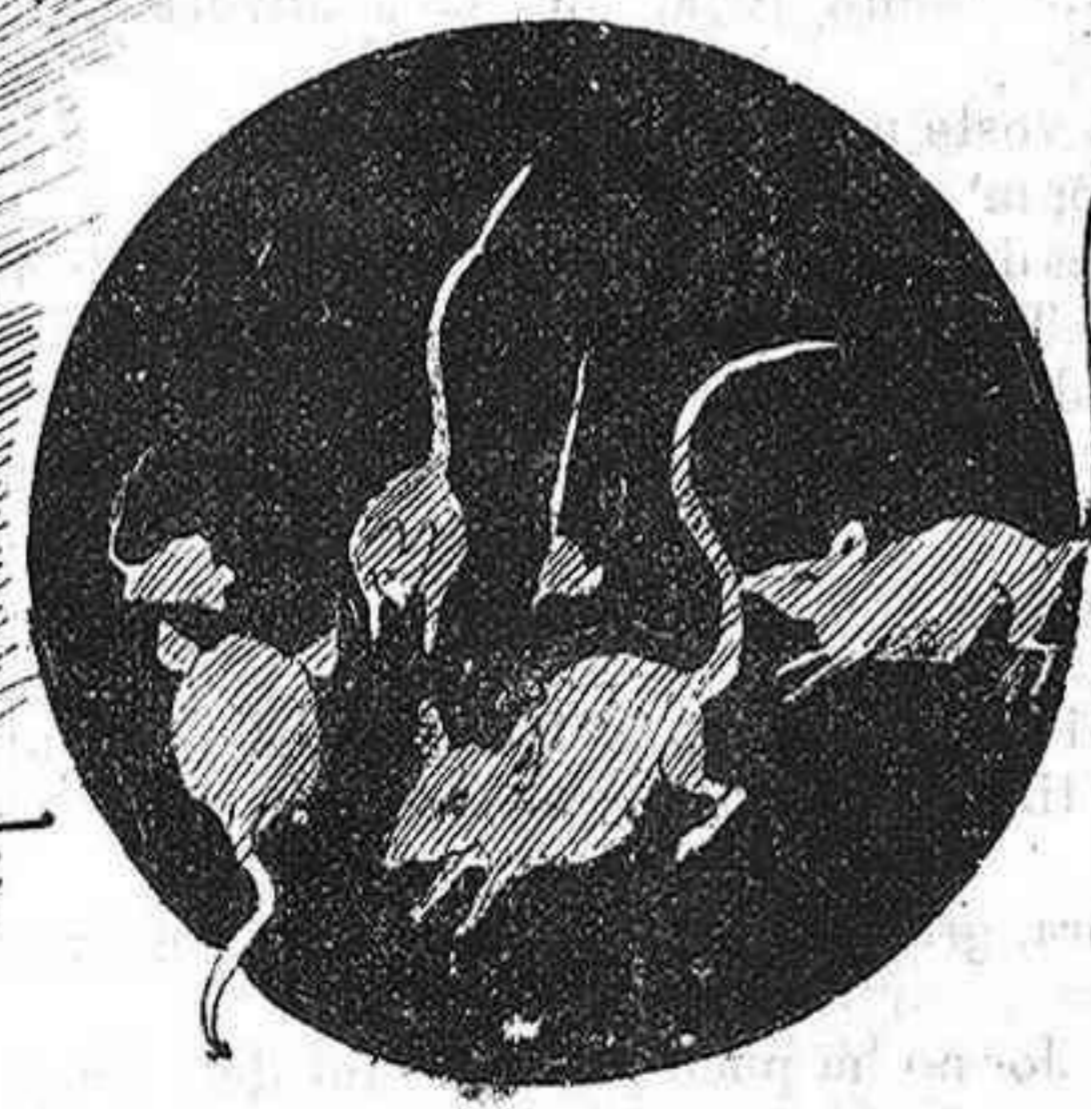

En certs recóns s' hi tindrà de passar d' aquest modo.

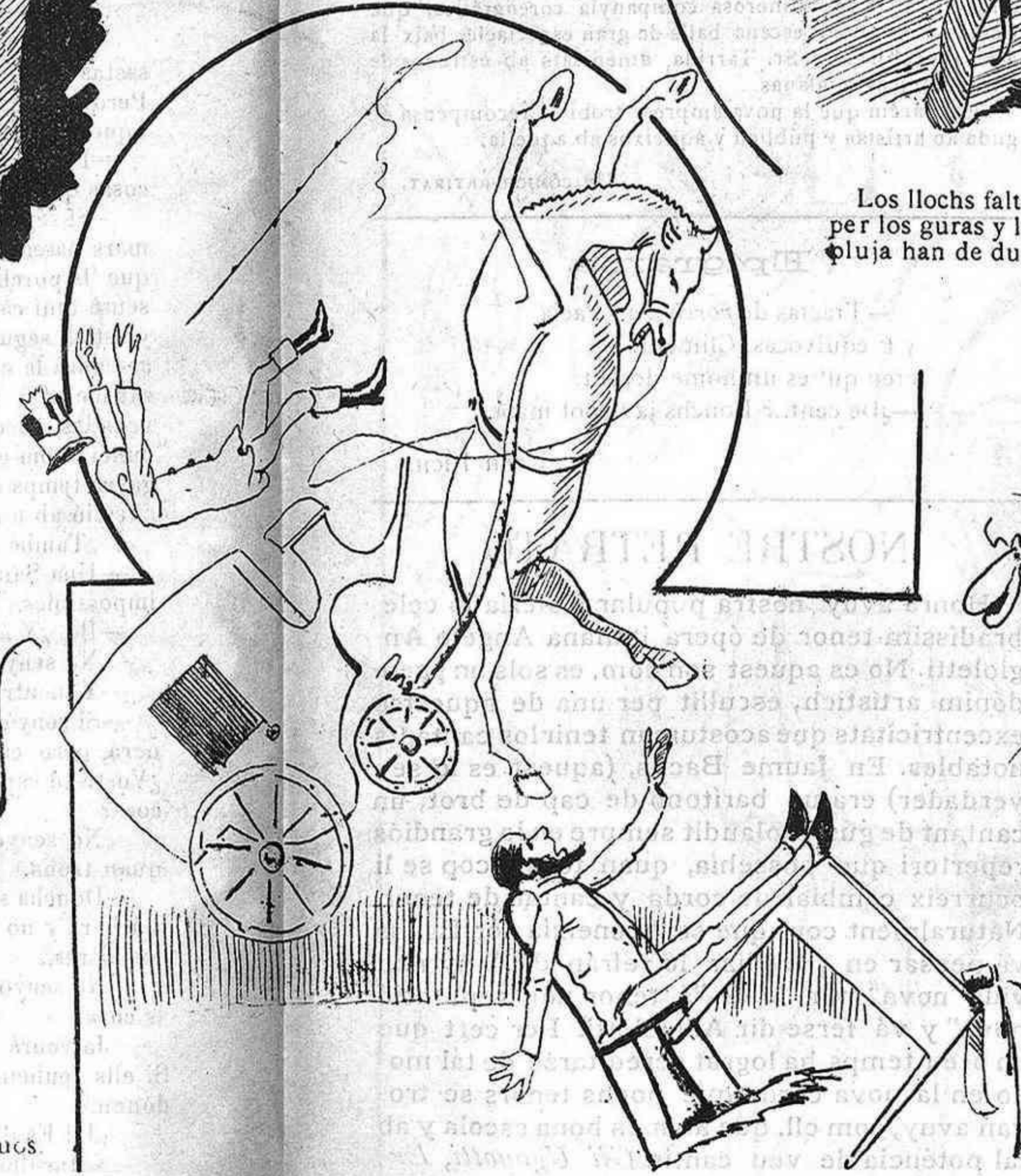

Las claraboyas de la Plassa de Sant Jaume proporcionarán llúm als empleats. llum y altrás ganguetas.

Ratas de la casa. Serán habitants perpétuos.

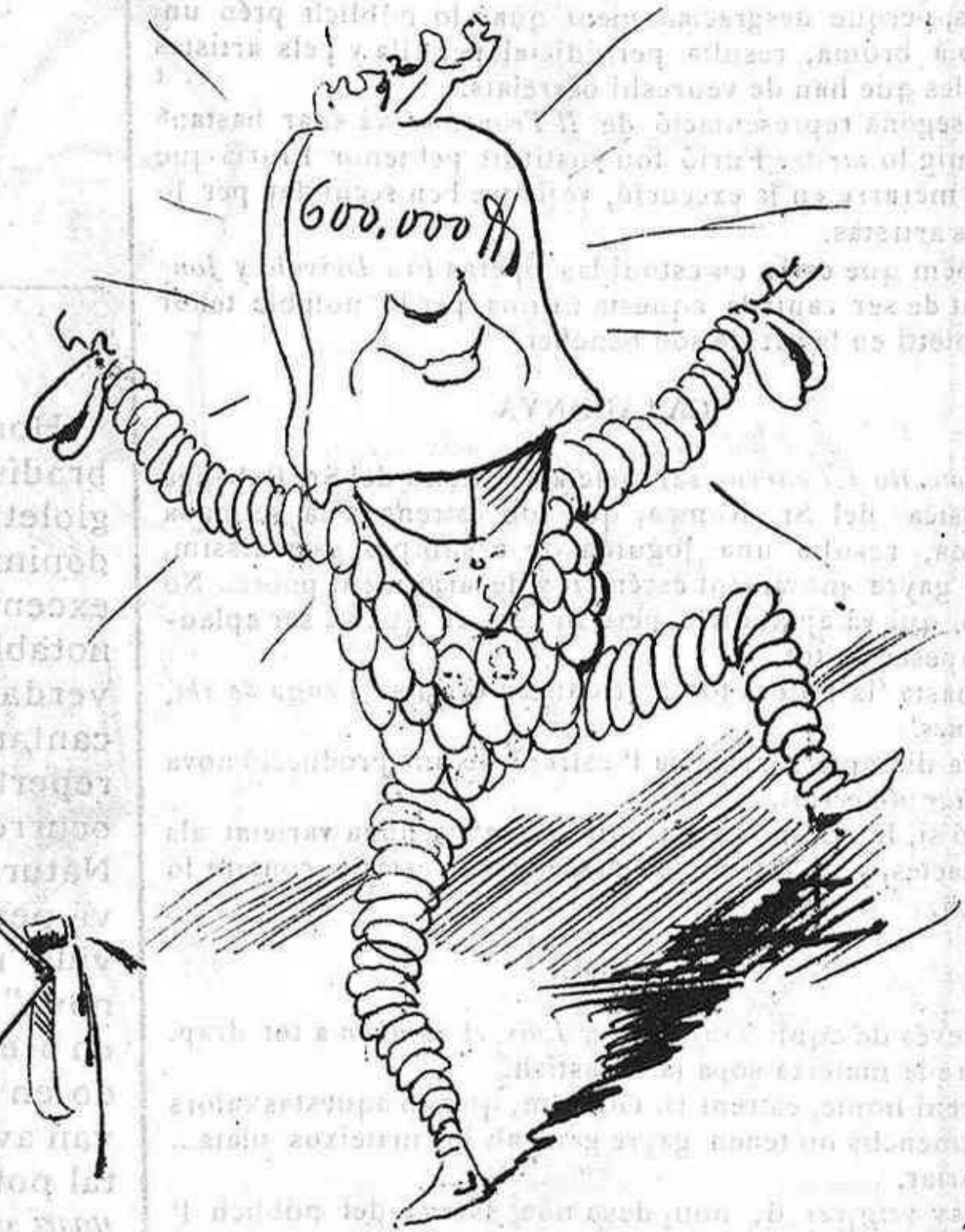
LA CASA GRAN

Algún día una claraboya ressentida enforzará en lo moment de passarhi un cotxe pel sobre. Com que caurá dintre una llana, reafeull quin trastorn!

Los llochs faltats de claror serán bons per los guras y las criadas que en días de pluja han de dur lo parayguas als regidors.

i.o pot de la confitura. ¿No 'is sembla que ab aquesta cantitat podria ferse una Casa gran casi monumental al mitj de la Plassa de Catalunya?

GAYARRE

Lo dijous passat ab poca fortuna se vá posar en escena la grandiosa partitura *Roberto il diávolo*, puig tots los artistas van demostrar tenir pochs *alientos* pera atrevir-se á óperas de tal calibre, y no cal dir que la *execució* vá ser desastrosa. La direcció d'escena igualment ajudá á fer riurer al públich en certs moments, y un del tals vá ser lo permetrer que sortissen aquellas baylarinas del modo que van presentarse en l'acte tercer. La orquesta molt perduda en alguns passatges. En las representacions succesivas, ha obtingut més favorable éxit, logranthi aplausos las Sras. Bassi y Curieses y los Srs. Bertrán y Gil-Rey, lo que vingué á demostrar que es atrevit en lo teatro posar obras sens los deguts ensajos, ja que la deficiencia d'ells pot arribar á perjudicar hasta reputacions artísticas.

Per riurer de debó, la nit del debut del tenor Furió-Lanusa ab *Il Trovatore*. Tal paródia vá fer de aquesta ópera aquel petit cantant, que sovint se vegé festejat ab ovacions de... pitos.

Aconsellém á la Empresa que procuri evitar aquestos ridículs, perque desgraciadament quan lo públich prén un teatro á broma, resulta perjudicial per ella y pels artistas notables que han de veureshi barrejats.

La segona representació de *Il Trovatore* vá anar bastans bé, puig lo mestre Furió fou substituït pel tenor Lluriá que vá esmerarse en la *execució*, veientse ben secundat per lo demés artistas.

Sabém que están en estudi las óperas *Frá Diávolo* y *Jone* tenint de ser cantada aquesta última per lo notable tenor Angioletti en la nit de son benefici.

CATALUNYA

El mocito del barrio, sarzueleta ab lletra del Sr. Rebenga y música del Sr. Romea, que fou estrenada la setmana passada, resulta una joguina de assumpto gastadíssim, sense gayre moviment escénich y de argument pobre. No sabém qui vá aplaudirla, pero lo cert es que vá ser aplaudida apesar de tot.

Y hasta 'ls autors foren cridats en escena. ¡Venga de ahí, gachones!

Pera dissapte s' anuncia l' estreno de una producció nova *El collar de perlas*.

Aixó si, la Empresa de aquest teatro dona varietat als espectacles, y si tots fossen passadors ja estaria content lo públich.

TIVOLI

Al revés de aquí: *Trafalgar* y *Luis el tumbón* á tot drap. Sempre la mateixa sopa ja fá fástich.

Estreni home, estreni D. Guillém, que ab aquestas calors los llamenchs no tenen gayre gana ab los mateixos plats... per variar.

—May veig res de nou, deya una *fulana* del públich l' altre dia.

—Si 'm vol veure á mí, vá contestarli un gomós, contemplará una novetat.

CONCERTS D' EUTERPE

(TIVOLI)

Ab un plé á vessar vá ferse lo sisé concert de la temporada. Y la vritat es que no faltava atractiu, puig debía estrenarse l' himne *Fraternitat* ab música del eminent mestre Goula (pare) y lletra de Apeles Mestres, qual producció sigué aplaudidíssima demanant lo públich la repetició que fou dirigida per lo mateix mestre Goula. També s' obligá al baix Sr. Gil-Rey á que repetís l' himne *La Marsellesa* entre generals aplausos.

Pera 'l próxim concert, que tindrà llóch lo 8 del més entrant s' anuncian *Los Nèts dels Almogàvars* ab acompanyament de la banda de cornetas de la Artillería de montanya.

Molt nos complau que aquestos espectacles verament de terra, resultin tan agradables y concorreguts.

CALVO-VICO

Contra lo que habiam anunciat la setmana passada, ha permanescut tancat aquet teatro en las duas passades festes.

Segons rumors lo haberse portat massa *caballerosament* ab los artistas los empresaris, ha sigut la causa de tal determinació.

Una nova empresa prepara la reapertura per lo próxim dissapte ab una numerosa companyia coreográfica, que tracta de posar en escena balls de gran espectacle. baix la direcció del mestre Sr. Tarrida, amenisats ab estrenos de obras cómicas catalanas.

Celebrarém que la nova empresa trobi la recompensa de guda ab artistas y públich y aqueixos ab aquella.

UN CÒMICH RETIRAT.

Epigrama

—Tractas de porch á en Paciá
y t' equivocas, Climent;

creu qu' es un home decent.

—¿De cent...? Donchs ja 's pot matá.

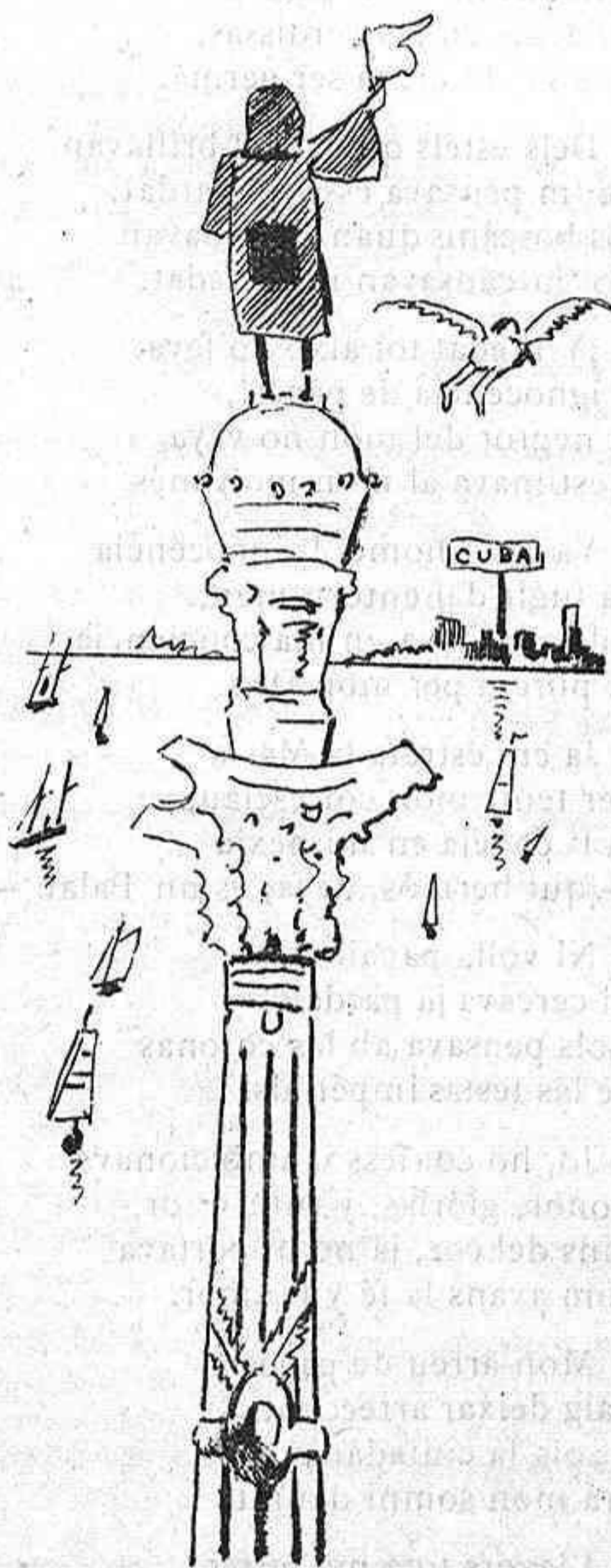
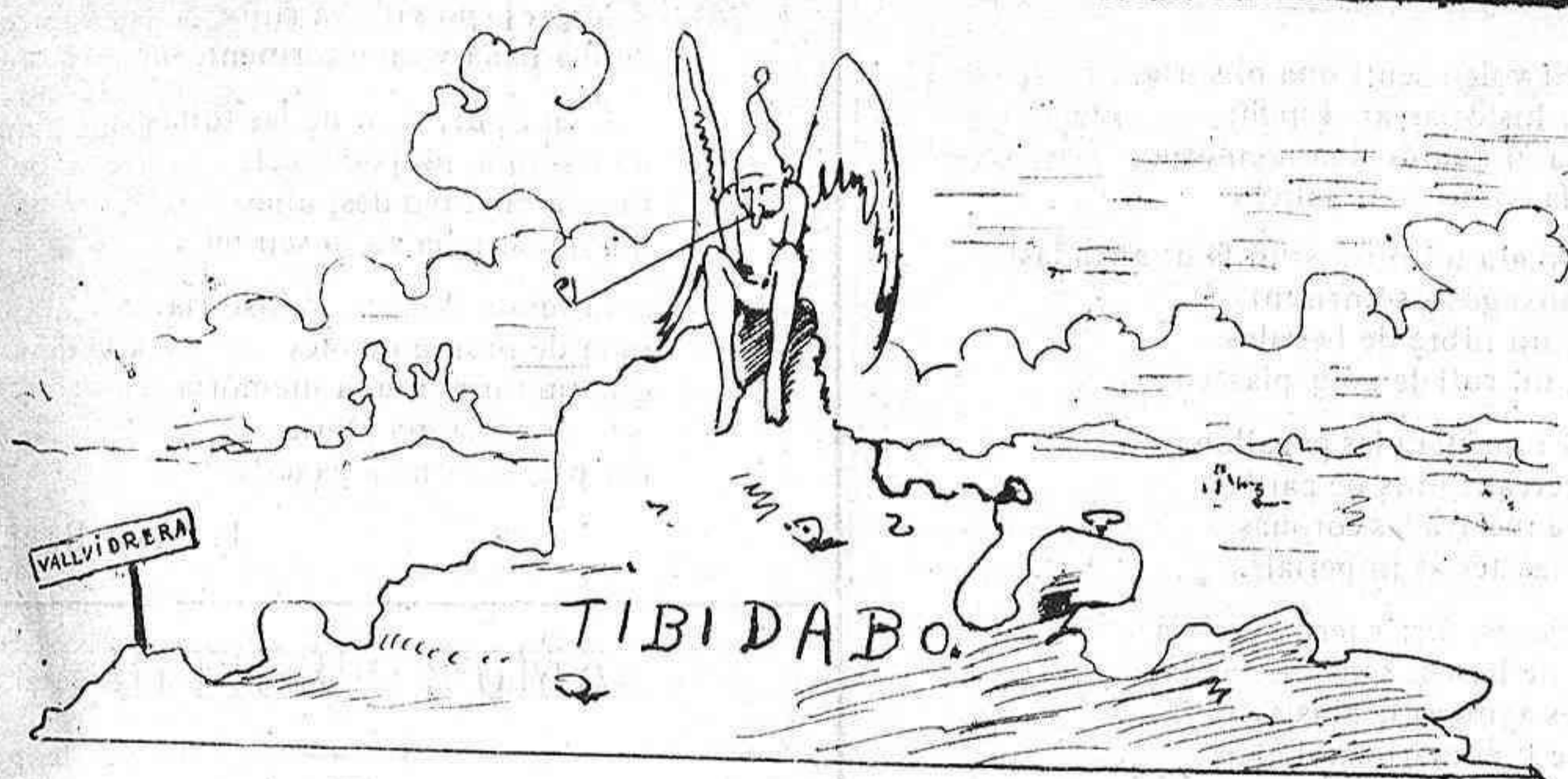
ROCH RICH.

NOSTRE RETRATO

Honra avuy nostra popular Galería lo celebradíssim tenor de ópera italiana Angelo Angioletti. No es aquest son nom, es sols un pseudónim artístich, escullit per una de aquestas excentricitats que acostuman tenir los cantants notables. En Jaume Bachs, (aquest es lo seu verdader) era un barítono de cap de brot, un cantant de gust, aplaudit sempre en lo grandíós repertori que possehia, quan tot de cop se li ocorreix cambiar de corda y cantar de tenor. Naturalment com que se 'l coneixia per Bachs vá pensar en parodiar lo refrán de "any nou vida nova" per lo de "á tenor nou reputació nova" y vá ferse dir Angioletti. Per cert que en breu temps ha lograt acreditar-se de tal modo en la nova corda que pochs tenors se trovan avuy, com ell, que ab mes bona escola y ab tal potència de veu cantin *Gli Ugonotti*, *Erenani* y altrás difícils partituras, ab las que hi ha obtingut sempre merescudas ovacions per tot allá ahont las ha cantadas.

LOCOMOCIÓ VOLÀTIL

Del Tibidabo, rebent
volant, al Colon m' agarro,
li parlo del nou invent,
y un cop encés un cigarro
à América falta gent.

DEL COR

Si voleu sentí una història,
per històries are estich;
una 'n guardo á la memòria;
si la conto es ab fatich.

Jo era un nin, ¡si 'n fá d' anyadas!
manyagós y somrisent,
tot un llibre de besadas,
tot un rull de goig plascent.

Empaytant las papallonas
y cercant nius de pardals
ni envejava las coronas
de las testas imperials.

Pagés, fort y ferm, creixía,
au de bosch, sens esse esclau,
mes aymava la Masía
que l' enmarletat Palau.

Dins mon cor sencill, portava
rulls de fé, de goig y amor,
y per çó, sent nin, pensava
que 'l mon era com mon cor.

Dels aucells que xerradissas
entonavan, jo al passá,
amagats en las verdissas,
fins m' hi creya ser germá.

Dels estels que al cel brillavan
be 'm pensava esse esguardat;
los boscáms quan butzinavan
no 'm causavan may fredat.

¡Y l' edat tot aixó ho feya,
l' ignocència de pagés!,
la negror del mon no veyá
y estimava al mon molt més.

Vaig ser home; l' ignocència
vá fugir del entorn meu;
sols guardava en ma consciència
la pureza per mon Deu.

Ja era estreta la Masía
per tenir mon cor esclau,
ja l' enveja en mi nexía
—¡qu' hermós, deya, es un Palau!—

Ni volía papallonas
ni cercava ja pardals,
¡sols pensava ab las coronas
de las testas imperials!

Jo, ho confesso, ambicionava
honor, glórias, y rulls d' or,
dins del cor, ja no hi portava
com avans la fé y l' amor.

Mon arreu de pagesía
vaig deixar arreconat,
y sols la ciutadania
era mon somni daurat.

Llavors tota ma pureza
se desfè, per ma dissort,
y una espurna de malesa
va entrá dintre de mon cor.

Lo mon vá ensenyarme á viure
quan jo encare era ignocent
y després, ¡lo vill!, va riure
de ma pena y mon torment.

Jo era pur, com de las fullas
de las flors, pluja del cel;
mes la vida feu despullas
ma ignocència ab lo seu fel.

Ja teniu, doncas, l' història:
es la de mon goig ofés
que 'm tormenta la memòria...
¡oh, donaría ma glória
per pogué torná á pagés!

J. AYNÉ RABELL.

AMOR POSITIU

A... qualsevol noya.

Poncelleta fresca y pura,
radiant far de la hermosura,
dols encant, fragment d' estel...
¡ets la joya mès preuhada
qu' ha deixat Deu col·locada
baix lo blau mantell del cell!

Quan te contemplo tan bella,
dupto si ets alguna estrella
despresa del firmament,
ó àngel que, de las alturas,
per calmar mas desventuras
ha enviat l' Omnipotent...

Tinch per tu, la ment confusa;
per tu, sento que m' abrusa
lo viu soch de ma passió...
¡Ay, rateta, si podía
del teu cor sé 'l que 'n voldría...!
me 'l darás, hermosa?

—¡No!

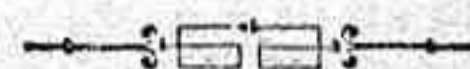
Jo entre mil y mil finesas
te colmaré de grandesas
com ningú haja may tingut;
vull fer que tots quants te mirin
extassiats en tu n' admirin
á un sér rublert de virtut.

Te faré anar enjoyada,
y estrenar, si aixís t' agrada,
cada día un vestit nou;
complauré tots tos desitjos
y saciaré 'ls teus capritjos
fins que 'l cor te digui «prou»

Tinch caudals, per tu gastarlos,
que en que vulgas acabarlos
no veurás may lo seu fi...;
Digas, donchs, font de tendresa,
¿dante en cambi á dolls riquesa,
me 'l darás, dolenta?

—¡¡¡Sí!!!

CASSIMIR RIBÓ.

Campanadas

A Méjich hi ha una noya ab dugas caras.

Aixís pot fé, ab un mateix, bona y mala cara, sense comprométre.

Al país dels Romeros Robledos y Martos, aixó no 'ns causa cap estranyesa, perque hi ha homes... ¿qué diu de dugas caras?... ab 25.

El Imparcial de Madrid, diu que baixant cada dia més la renda de consums, y augmentant lo negoci dels matuters, lo millor seria sustituir aquella per una contribució directa y equitativa.

No fá pas poch anys que están demanant aixó mateix los partits mes avansats y no 's pot lográ. Com que trayent los consums, hi hauria molts menos empleats, ó mes ben dit, electors de la situació, velshiaquí perqué 's fá lo que 's fá y no lo que 's deuria fé.

Nada ménos que 103 mestres d' escola, s' han presentat al governador de Málaga (perque tots son d' aquella provincia), dientli que si no fan pensament de pagarlos hi lo que se 'ls deu, se veuran en lo cas de tancar los establiments d' ensenyanza.

A n' alguns d' aquestos se 'ls hi deu la friolera de 10 anys de sou.

¡Contin si á n' aquestos 103 d' una provincia, hi afegissem los de las demés que 's troban en semblant cas!

Per aixó es que á Espanya hi ha tants sabis. ¡Com que ho son de franch!

Durant lo passat més, s' han concedit 25 indults, entre ells tres de pena de mort, y se 'n han denegat 132.

Ja 'm sembla que ab aquestos 25 disgustos que s' ha donat al director del *Brusi*, un d' aquestos diumengés sortirá ab un article pel estil del de diumenge antepassat, dient que tothom sigui indultat.

En Sant Sebastián se comenta molt l' afectuosa rebuda que s' ha fet al senyor Sagasta en lo palau d' Ayete; y diu *La Libertad* que ha sentit dir que 'l jefe dels fusionistas ha rebut l' encárrech d' arreglar en París un assumpto delicat.

No sabem de que 's tracta, pero creyém que s' ha encertat ab escullir l' *arreglador*, perque 'l senyor Sagasta per ser home d' experiencia, pot sapiguer portar bé assumptos delicadissims.

Pel mes entrant diuen que vindrá á Barcelona 'l ministre de Marina.

Probablement vindrá en un barco de guerra.

Daurá arribá marejat. Sino, entra *Duranistas y Planasistas* los mateixos conservadors lo marejarán.

Si ve per posá la *pa* entre ells, seria millor que vingués lo ministre de la *Guerra*.

Lo senyor Cinovas diu que l' assumpto de l' Elena Sanz es una indecencia. ¡Es clá que ho es, pobre senyora!

S' ha obert al públich en la Rambla del Mitj, núm. 6, primer, el *Consultorio Médico*, especial pera 'l tractament de la tuberculosis, escrúfula y herpes, á qual frente están los distingits metje y químic respectivament Srs. Soler Giroud y Dalmau Pujadas, que ab un atent B. L. M. nos han invitat á visitar dit establiment curatiu, oferintnos al mateix

t emps assistir á tots quants malats pobres sápigam aquesta Redacció.

Es digna de encomi tal oferta caritativa que honra ponderablement als Srs. Directors de dit *Consultori*, Nosaltres agrehim la finesa y prometém ferlos una visita.

A un alferéz que deturá un caball desbocat se 'l ha premiat ab 250 pessetas, mentres que al *Barbián* que vá deturá un toro fugit de la Plassa, evitant molts desgracias, sols se li han donat quatre duros.

¿Aixó es sapiguer recompensar ab justicia?

En lo Certámen literari d' el *Centre Catalá* de Manlleu, ha obtingut la Flor natural nostre apreciat company en Jaume Novellas de Molins per sa poesia *La mort del vell*, y 'l segon accésit al mateix premi fou adjudicat á la poesia *Lo jayo*, de nostre Redactor en Joaquim Ayné Rabell.

També hi obtingueren accésits en altres premis nostres amichs en F. Ubach y Vinyeta y Francesch Marull.

Felicitém á tots per los nous triunfos poéticos

A un propietari de Montroig li han robat 70,000 pessetas que en bitllets del Banç tenia amagadas entre las garrofas. Los lladres no s' han trobat.

¡Mentres algún mosso, sense sapiguerho, per suposat, no dongués los bitllets barrejats ab lo pinso dels matxos!

A Santander nn pobre cego que tocava 'l violí va entrar en un café. Lo célebre violinista Arbós li va agafá 'l violí y va posarse á toca, ab molts aplaudiments de la concurrència, mentres lo no ménos célebre pianista Albeniz passava 'l barret per las taulas, ab lo qual va recullí trenta rals que sigueren entregats al pobre cego.

Aquest debia dir: ¡quina manera m' es descansada de guanyarme la vida!

BIBLIOGRAFIA

En un tomet de 24 planas D. Joseph Guasch (a) Ruch Nafra ha publicat una col·lecció d' epigramas catalans ab lo títol de *Un farsell*, tots los quals perteneixen á un género picantó.

Próximament se vendrán als kioscos de la Rambla.

TELEGRAMAS TAURINS

Sant Sebastián.—Los toros, dolents. En lo quint hi hagué un ruixat d' ampollas, que va *mullá* tota la plassa.

Cádiz. Los toros, dolents. Escándol en la plassa, demanant que 's torejés al empressari y fent malbé las localitats.

Jaen.—Los toros, dolents. Un torero ferit es portat al hospital.

Gijon.—Un toro, de tan dolent, ha sigut tornat al corral.

Manlleu.—Los toreros, dolents. Un toro va rebre del matador una grossa d' estocadas.

Aquestos telegramas indican que 'ls espanyols degeneran.

CURRÍO.

LO DESDEJUNI

—Es una llet excelente.
 —Jo me la prenc ab desfici.
 —Sí: per fé 'l nostre exercici,
 es lo que mes alimenta.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

Animal es la primera,
 musical es la segona,
 lo mateix es la tercera
 y lo total sens quimera
 lector, es un nom de dona.
 V. PADRÓS.

II.

Prima nota musical,
 igualment que la segona,
 tersa-quarta nom de dona,
 y lector, ab ma total,
 y passo la milló estona.
 F. CARRERAS.

PROBLEMA

Descompondrer lo número 2,352 en
 quatre cantitats de manera que suma-
 das, restadas, multiplicadas y divididas
 per tres números iguals, donguin re-
 sultats iguals.

CAP DE FUSTA

FUGA DE CONSONANTS

.a.a..e.o.o..n.ia
 .e.a'. .a.a.e.a.A...ó:
 —«o..o..o..ue.e.'a..a.a.
 .o.,.o.,.o..o..o..a..ó.

EL NOY DE LA FÁBREGAS

TRENCA-CAPS

PERE YUNY (a) (Nano)

REUS

J. FELIU.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8—Carrer de Barcelona.
 3 4 8 1 5 6 7—Arma de foch.
 1 2 3 4 7 8—Carrer de Barcelona.
 3 6 7 1 2—Metall.
 6 6 4 1—Moble.
 3 4 1—Part del cós.
 3 4—Arbre.
 7—Vocal.

P. MORA.

GEROGLÍFICH

SI
 III
 A
 XX
 I
 II
 OO

J. CASADEVALL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada I.—Pa-la.
 » II.—O-ca.
 Logogrifo numérich.—Bartomeu.
 Geroglífich.—Lo vuité te vuit porróns.

Rombo.—

A
 ALP
 ATILA
 ALICANT
 PEATA
 ANA
 T

Problema.— $5 + \frac{5}{5} = 6$
 $5 \times 5 = 25$
 —
 31

Fuga de consonants.—

«Roseta, casat ab mi,
 Deya en Peret a la Rosa,
 «Que a mes de ser aixerit.
 Ja sabs que tinch bona bossa.»
 Mes, discreta, respongué
 La Roseta; ab tò d' orgull:
 —«A mi no m' enganyas, noy,
 Ja sabs que tinch moll bon ull.»

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSIRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta.
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
 girse a la Administració y Redacció del
 periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña.